

Holocaust na síti: Za každou anonymní tvář je příběh

<http://m.ceskatelevize.cz/ct24/media-it/299100-holocaust-na-siti-za-kazdou-anonymni-tvari-je-pribeh/>

- 26. 1. 2015 07:35
- holocaust, neznámí, on-line výstava, Zmizelí sousedé

Měli ho všichni – nacisty vytetované identifikační číslo na předloktí, které dokázalo mávnutím proutku smazat lidský příběh, tvář i vzpomínky. Do koncentračního tábora už neodjížděl konkrétní člověk, pouze číslo. Alespoň pro nacisty. Dnešní svět internetu, aplikací a sociálních sítí ale propojuje všechno se vším a tak si i často anonymní tváře obětí holocaustu nacházejí cestu zpět ke svým příběhům.

Emilie Jellinková se narodila v roce 1901 v Praze a vdala se za Hanuše, se kterým ve třicátých letech podnikla cestu po evropských městech. V osobních dokumentech měla ale v kolonce náboženství "israel", proto byla v srpnu 1942 transportována do Terezína, odtud po necelém půl roce do Osvětimi, kde zahynula. To všechno se dnes můžeme dozvědět prostřednictvím pár kliknutí na klávesnici počítače.

Na webové stránce holocaust.cz, která je společným projektem Insitutu Terezínské iniciativy a Židovského muzea v Praze, totiž funguje **databáze obětí** "konečného řešení židovské otázky", která obsahuje více než 120 000 záznamů lidí, kteří se kvůli svému židovskému původu ocitli v jednom z transportů do koncentračních táborů, z nichž už se nikdy nevrátili. Kromě jmen a fotografií jsou na stránkách digitalizované rovněž tehdejší úřední dokumenty. A právě díky nim získávají jednotlivé tváře konkrétní životní příběh. Tak jako Emilie.

Přesto je stále hodně těch, jejichž tvář a někdy i jméno známe, ale přesto zůstávají neznámí. Tedy spíš neznámí, jak zní projekt a zároveň **on-line výstava** Židovského muzea v Praze. V jeho fotoarchivu je uloženo několik stovek většinou portrétních fotografií, které byly popsány často pouze jako "Fotodílna, 1942–1944" nebo "neznámá žena".

Velké písmeno "Z" v názvu projektu mělo odkazovat na prvotní myšlenku, že u většiny fotografovaných se jejich příběh nakonec najde a z neznámých se tak stanou známými. A u řady z nich se to podařilo. Badatelé stále doufají, že díky online prohlídce portrétů, poznají i další lidé na fotografiích sami sebe, příbuzného, kamaráda nebo souseda.

Na nejmladší generaci potom cílí Pražské židovské muzeum, které více než jednu dekádu vybízí základní a střední školy k účasti na projektu **Zmizelí sousedé**. V něm čeští studenti hledají svědky událostí holocaustu, dokumentují jejich příběhy a vytvářejí lokální obrazy toho, jak do života obyčejných lidí vtrhly velké dějiny. I ony jsou dostupné na webu.

Více se mohou zájemci dozvědět také o jednotlivých **židovských komunitách**, které žily v českých městech a malých obcích i několik staletí. Stavěly si vlastní čtvrti, modlily se ve svých synagogách a blízce pohřbívaly na židovských hřbitovech. S okupací se vše změnilo, každý musel být označen žlutou hvězdou, majetek byl vyvlastněn, ze synagog udělali nacisté sklady a na hřbitovech se pásli dobytek. Ani po válce se pak často nepodařilo židovský komunitní život zcela obnovit.

Prostřednictvím webu holocaust.cz se vedle osobních příběhů dovídáme i o historii těchto míst. Zjistíme, že například v České Lípě žilo už v 16. století sedm židovských rodin. Během staletí zde vybudovali vlastní čtvrt s několika desítkami domů, synagogou a hřbitovem. Stránky ale nejsou plné pouze dějepisného textu, proklikat se můžeme až k jednotlivým dokumentům o vyhnání Židů z České Lípy nebo fotografiím hořící synagogy, která vzplanula během křišťálové noci v roce 1938. Po jejím vypálení se na spáleniště vrhli lidé, kteří zbylé vybavení synagogy ukradli.

"Arbeit macht frei" stálo nad branami koncentračních táborů. Nápis, který zná snad každý. Ale jak to vypadalo za vysokými zdmi, kde jako by existoval úplně jiný svět? Dnes se může za tyto kdysi nepropustné zdi podívat každý – **i virtuálně**.

Muzea o holocaustu, různé iniciativy, státní instituce a historici nejen v Česku nebo Evropě, ale po celém světě stále připomínají naši ne tak vzdálenou historii, kdy se nacistické Německo pokusilo o "konečné řešení židovské otázky". A nechybějí ani na **sociálních sítích**.

Holocaust v iVysílání České televize

Během výročí osvobození Osvětimi Rudou armádou bude Česká televize vysílat řadu pořadů a filmů týkajících se nejen druhé světové války, ale také holocaustu. Na některé z nich ale nemusíte čekat, protože jsou už teď přístupné přímo na webových stránkách **ČT v iVysílání**.

Přes dějepisné rozpravy v pořadu Historie.cs o **vraždění v Osvětimi** nebo o **životě Židů za protektorátu a ve Slovenském štátu po koncerty k uctění památky obětí druhé světové války**. Pustit si můžete i osobní zpovědi těch, kteří pro někoho abstraktní pojem holocaust zažili na vlastní kůži. Na **plovárně** byla například **Ela Weissbergerová**, která po křišťálové noci už nikdy neviděla svého tatínka, jež si předvolalo gestapo, protože vyhlásil, že dá deset tisíc korun tomu, kdo zabije Hitlera.

Na webu ČT může vidět i filmy jako **Poslední cyklista**, který vypráví o osudu židovské rodiny, která adoptuje křesťanskou dívku, nebo snímky věnované slavnému spisovateli **Arnoštu Lustigovi**, který v dětství sám prošel koncentračním táborem.

Také zpravodajský portál ct24.cz má ve svém archivu několik článků věnovaných holocaustu. Přečtěte si o **muži, který je přesvědčen, že přežil díky Mengelemu**, nebo se podívejte, jak vzpomíná **pamětnice prvního transportu z Terezína**. Na webu najdete i **fotogalerii**, která přináší obrázky z výstavy Kadiš připomínající transporty smrti.

autor: Nikola Reindlová

zdroj: ČT24, holocaust.cz